

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa A. R.

przeciwko Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu „S.” Spółce z o.o.

w D.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 kwietnia 2011 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu

Gospodarczego w O.

z dnia 22 listopada 2010 r.,

- 1) oddała zażalenie;
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w O. radcy prawnemu A. P. kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset)) wraz z podatkiem od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za świadczenie stronie pozwanej pomocy prawnej w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy w O. oddalił wniosek strony pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej oraz odrzucił skargę kasacyjną.

Sąd ustalił, że termin do złożenia skargi kasacyjnej od wyroku z dnia 7 maja 2010 r. upłynął w dniu 24 lipca 2010 r. Pismem z dnia 2 lipca 2010 r., doręczonym pozwanej w dniu 15 lipca 2010 r., została ona dokładnie pouczone o sposobie i terminie wniesienia środka odwoławczego. Wbrew temu pouczeniu, wniosła w dniu 22 lipca 2010 r. osobiście skargę kasacyjną, natomiast wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych i o ustanowienie pełnomocnika z urzędu złożyła dopiero w dniu 17 sierpnia 2010 r. Z kolei ustanowiony pełnomocnik (radca prawny) otrzymał zawiadomienie o powołaniu w dniu 16 września 2010 r., natomiast złożył skargę kasacyjną z wnioskiem o przywrócenie terminu dopiero w dniu 10 listopada 2010 r.

Sąd Okręgowy – w świetle ustalonych okoliczności – uznał wniosek o przywrócenie terminu za nieuzasadniony, ponieważ uchybienie terminu nastąpiło z winy strony pozwanej (art. 168 § 1 k.p.c.). Przyczyna uchybienia terminu ustała w dniu 16 września 2010 r., wobec czego wniosek o przywrócenie terminu powinien być złożony do dnia 23 września 2010 r. (art. 169 § 1 k.p.c.). Utrudnienia związane ze sporządzeniem skargi kasacyjnej mogły być natomiast przewyżnione przez złożenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, co jednak nie nastąpiło. Konsekwencją nieuwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu było spóźnienie skargi kasacyjnej, powodujące jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu pozwana wniosła o uchylenie postanowienia z dnia 22 listopada 2010 r., powołując się na naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 168 § 1 k.p.c., art. 169 § 1 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Strona pozwana występowała w postępowaniu apelacyjnym bez pełnomocnika. Na rozprawie apelacyjnej reprezentował ją prezes (jednoosobowy członek zarządu), który został pouczone, że „wyrok jest ostateczny w trybie instancji”. Takie pouczenie o sposobie i terminie zaskarżenia było niepełne (por. art. 327 § 1 k.p.c.), w związku z czym uzasadniony jest pogląd Sądu Okręgowego, że prawidłowe pouczenie miało miejsce dopiero w dniu 15 lipca 2010 r., poprzez doręczenie pozwanej pisemnego pouczenia. Kwestionowanie tego pouczenia w zażaleniu jest nieuzasadnione z uwagi na jednoznaczną i zrozumiałą jego treść obejmującą kompetentną i wystarczającą informację (art. 327 § 1 k.p.c.).

W wyniku pouczenia, przekazanego stronie pozwanej przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, było wiadome, że skarga musi być złożona przez profesjonalnego pełnomocnika. Tymczasem pozwana nie wniosła skargi kasacyjnej za pośrednictwem profesjonalisty, tylko ponownie złożyła ją samodzielnie w dniu 22 lipca 2010 r., wbrew wyraźnemu pouczeniu. Nie złożyła też wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu; wniosek taki złożyła dopiero w dniu 17 sierpnia 2010 r. Nie istnieją żadne informacje, że mogły wystąpić jakiegokolwiek przeszkody w złożeniu takiego wniosku przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, a jest to czynność stosunkowo prosta i niekłopotliwa. Złożenie takiego wniosku wywołałoby skutki procesowe przewidziane w art. 124 § 3 k.p.c. Wówczas doręczenie wyroku z uzasadnieniem nastąpiłoby z urzędu do rąk pełnomocnika (ustanowionego również po upływie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej), a termin do wniesienia skargi kasacyjnej byłby liczony od dnia doręczenia.

Przedstawiona regulacja procesowa oznacza, że zarzuty zgłoszone w zażaleniu pomijają rzeczywiste przyczyny powodujące spóźnienie wniesienia skargi kasacyjnej. Nie przedstawione zostały bowiem informacje podważające realną możliwość złożenia przez stronę pozwaną wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, czego konsekwencją byłoby skorzystanie z przywileju określonego w art. 124 § 3 k.p.c. Odmowa przywrócenia terminu przez Sąd Okręgowy była więc – aczkolwiek z innych przyczyn – uzasadniona, z konsekwencjami procesowymi tej decyzji. Należało zatem oddalić zażalenie (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Na rzecz reprezentującego pozwaną pełnomocnika, ustanowionego z urzędu, zasądzono należne wynagrodzenie za świadczenie pomocy prawnej w postępowaniu zażaleniowym (§ 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).